

ОСНОВНИ НАСОКИ за дейността на Националния институт на правосъдието¹ (2014–2020 г.)

ОСНОВНИ НАСОКИ за дейността на НИП (2014-2020 г.) е стратегически документ със средносрочен и дългосрочен хоризонт. В него са изведени и обосновани основни ориентири за дейността и развитието на НИП през първата фаза (2014-2017 г.) на новия програмен период и в перспектива до 2020 г. ОСНОВНИ НАСОКИ е инструмент за конкретизиране на мисията и визията на НИП, стратегическа рамка за планиране и развитие на дейностите на Института; основа за изготвяне на годишните планове; ориентир за развитие на взаимоотношенията с партньорите и заинтересованите групи. ОСНОВНИ НАСОКИ е инструмент за стратегическо управление и развитие, който подлежи на периодично актуализиране.

Националният институт на правосъдието е обучителната институция на съдебната система. *Мисия:* да осигурява качествено професионално обучение, информационни, изследователски, международни и други дейности, насочени към повишаване ефективността на правосъдието и авторитета на съдебната власт.

Визия. Националният институт на правосъдието се развива като съвременен център за професионално обучение и квалификация. НИП:

- Предлага качествени продукти и услуги в съответствие с най-добрите европейски и световни стандарти.
- Удовлетворява (във възможно най-висока степен) актуалните нужди на съдебната система от професионално обучение и услуги.
- Непрекъснато подобрява и обогатява своята дейност.
- Всекидневен утвърждава своя авторитет като стойностен, надежден и желан партньор.
- Развива своя институционален капацитет, капацитета на хората и звената.

За да изпълни възложените му функции по най-добрия начин, НИП:

- Разчита на *професионализма* на служителите и звената в Института и насърчава постоянното *учене*, развитие, творчество;
- Работи за засилване на *отговорността* и *мотивацията* за отлично изпълнение;
- Стимулира (разумните) *нововъведения* като средство за повишаване качеството на цялостната си дейност;
- Изгражда и развива *партньорски* отношения като подпомага партньорите и използва техния потенциал и възможности за подобряване и развитие на капацитета на Института.

Националният институт на правосъдието се утвърди като необходим, полезен и уважаван център за професионално обучение и квалификация на магистрати, съдебни служители и други професионалисти, свързани с правосъдието. НИП:

¹ Степента на осъществяване на очертаните насоки зависи от възможностите за осигуряване на ресурс.

- изгради солиден експертен и организационен капацитет и продължава да ги развива в условията на променящи се и повишаващи се изисквания;
- създаде жизнеспособен екип, който се справя успешно с поставените му задачи;
- последователно и устойчиво въвежда и прилага съвременни форми и методологии за организация и провеждане на обучението;
- въвежда обосновани нововъведения в съдебното обучение и развива нови услуги;
- натрупа солиден международен опит и международен авторитет;
- значително увеличи проектния си капацитет.

Най-значимите постижения на НИП в основните направления на дейност са:

Първоначално обучение

- Въведе се, утвърди се и се развива успешно модел на задължително първоначално обучение на младшите магистрати, основан на най-добрите европейски практики;
- Изгради се и се развива мрежа от съдии и прокурори наставници;
- Първоначалното постъпване в съдебната власт и развитието на кариерата на магистратите е съпроводено с различни форми на задължително обучение.

Текущо обучение на магистрати

- Регионалната програма за обучение се утвърди като оригинален и ефективен формат за повишаване на текущата квалификация на магистратите при отчитане на специфичните регионални особености и потребности от обучение;
- Правото на ЕС беше интегрирано във всички програми за текущо обучение по националното право;
- Непрекъснато се обогатяват формите и съдържанието на присъственото обучение.

Обучение на съдебни служители

- Обучението на съдебните служители се превърна в органична част от дейността на НИП
- Разработиха се разнообразни учебни програми; изгради се мрежа от подготвени лектори; въведоха се и се поддържат високи стандарти при провеждане на обучението на съдебните служители;
- Съществено се увеличи броят на учебните програми и се разшири обхвата на обученията за специализираната администрация на съдилищата и прокуратурите.

Развитие на информационни дейности

- възможностите на информационните и комуникационни технологии се използват активно за развитие на нови съвременни форми на обучение, за въвеждане на нови информационни услуги и за оптимизиране и подобряване на работните процеси;
- Дистанционното обучение се утвърждава като ефективно иновативно допълнение на класическото/присъственото обучение;
- възможностите на Екстранет пространството за обмен на професионално значима информация се използват по-пълноценно;

Институционално партньорство и сътрудничество

- НИП разви своя институционален капацитет за изграждане и развиване на партньорства, увеличи се броят на партньорите на национално и международно ниво;
- Това развитие допринесе за по-широк достъп до разнообразни възможности за обучение в различни европейски центрове и институции и за по-голям брой магистрати и съдебни служители, участвали в такива обучения;
- Авторитетът на НИП в областта на съдебното обучение в страната и чужбина нараства - НИП е активен участник в дейностите на Европейската мрежа за съдебно обучение и се включва дейно в национални и международни инициативи за разработване на политики и споделяне на добри практики в областта на съдебното обучение.

Със своята дейност НИП непрекъснато дава значим принос за повишаване на професионалната компетентност на магистратите и съдебните служители, за тяхната по-добра информираност и мотивация за ефективно правораздаване, за повишаване авторитета на съдебната власт.

За своята дейност и резултати НИП получава редовно висока оценка от страна на обучаваните магистрати и съдебни служители, от институциите на съдебната власт, от партньорски организации в страната и чужбина.

Настоящият момент за НИП се характеризира със следните основни предизвикателства:

- Необходимо е да се увеличат, разнообразят и обогатят образователните и информационни услуги; да се поддържа високото им качество;
- По-пълноценно да се използват разнообразните възможности за привличане и управление на ресурси за разширяване и обогатяване на дейността на НИП в условията на ограничено държавно финансиране;
- Да се постигнат ясно заявени положителни промени в съответствие с изискванията и очакванията на обществото и международните партньори за развитие на съдебната система.

За да изпълни своята мисия и реализира визията си за успешно развитие, НИП насочва усилията си към следните ОСИ НА СТРАТЕГИЧЕСКО РАЗВИТИЕ:

- Стратегическа ос 1: УСТОЙЧИВО ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ПРЕДОСТАВЯНИТЕ УСЛУГИ
- Стратегическа ос 2: УТВЪРЖДАВАНЕ НА ДОБРИТЕ ПОСТИЖЕНИЯ – ОБОСНОВАНИ НОВОВЪВЕДЕНИЯ ЗА ПЪЛНОЦЕННО УДОВЛЕТВОРЯВАНЕ НУЖДИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕ НА МАГИСТРАТИТЕ И СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ТЕМАТИКАТА, ФОРМИТЕ НА ОБУЧЕНИЕ, ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ
- Стратегическа ос 3: СЪЗДАВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА НОВИ ПРОДУКТИ И УСЛУГИ
- Стратегическа ос 4: РАЗВИТИЕ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ И МЕЖДУНАРОДНИТЕ ОТНОШЕНИЯ
- Стратегическа ос 5: ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОРГАНИЗАЦИЯТА (НИП) – РАЗВИТИЕ НА ЕКСПЕРТНИЯ И АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

Стратегическа ос 1: УСТОЙЧИВО ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ПРЕДОСТАВЯНИТЕ УСЛУГИ

<p>1. Усъвършенстване на нормативната уредба относно задължителните форми на обучение и разширяване на техния обхват</p> <p>1.1. Усъвършенстване модела за подбор и първоначално обучение на младшите съдии и младшите прокурори</p> <p>1.2. Усъвършенстване модела за подбор и обучение при първоначално назначаване в органите на съдебна власт</p> <p>1.3. Разширяване обхвата и значението на системата от магистрати-наставници</p> <p>1.4. Разработване и въвеждане на нови програми за задължително обучение</p>
<p>2. Постепенно въвеждане на елементи на система за управление на качеството</p> <p>2.1. Целенасочен преглед на работните процеси с цел адекватното им описание и прилагане във всекидневната дейност</p> <p>2.2. Обосноваване и внедряване на минимални стандарти за предоставяне на услуги и продукти като условие за повишаване на тяхното качество</p> <p>2.3. Въвеждане на подходяща многофункционална информационна система</p>
<p>3. Преглед и оптимизиране на целия учебния цикъл</p> <p>3.1. Целенасочени подобрения в системата за непрекъснато идентифициране на потребностите на целевите групи и адекватен отговор на тези потребности</p> <p>3.2. Преглед и оптимизиране на процеса за изготвяне на учебни програми и предоставяне на други услуги</p> <p>3.3. Стандартизиране и развиване на учебната методология с отчитане особеностите на различните видове обучения</p> <p>3.4. Преглед и оптимизиране на процеса по организиране и провеждане на обученията</p> <p>3.5. Оптимизиране на процеса по изготвяне, използване и разпространяване на учебни материали</p> <p>3.6. Развиване и усъвършенстване на системата за оценка ефективността на обученията</p>
<p>4. Организационно обезпечаване качеството на предлаганите услуги и продукти</p> <p>4.1. Оптимизиране състава, организацията и функциите на Програмния съвет с цел укрепване връзката с целевите групи и партньорите</p> <p>4.2. Преглед и оптимизиране на процеса по подбор и обучение на преподавателите</p>

4.3. Създаване и развитие на методическо звено (на функционален принцип)

**Стратегическа ос 2: УТВЪРЖДАВАНЕ НА ДОБРИТЕ ПОСТИЖЕНИЯ И
ОБОСНОВАНИ НОВОВЪВЕДЕНИЯ ЗА ПЪЛНОЦЕННО УДОВЛЕТВОРЯВАНЕ
НУЖДИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕ НА МАГИСТРАТИТЕ И СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ**

1. Тематика на обученията

- 1.1. Съвременни и актуални форми на престъпна дейност
- 1.2. Специфични неправни познания, свързани с и влияещи върху правораздаването (финанси, икономика, стопанско и държавно управление, медицина, психология, информационни и технологии и др.)
- 1.3. Европейско и международно право, чужди езици и чуждестранни правни системи
- 1.4. Управление на съдебната система (финанси, обществени поръчки, комуникация, човешки ресурси и др.)
- 1.5. Специфични познания и умения, необходими на съдебната администрация
- 1.6. Ново законодателство и противоречива съдебна практика

2. Форми на обучение

- 2.1. Засилване и разнообразяване на регионалните обучения като ефикасен подход за гъвкаво обхващане на по-широка тематика и аудитория в обученията
- 2.2. Развитие и разнообразяване на дистанционното обучение (въвеждане на елементи на дистанционно обучение от ново поколение; уебинари, видеоконференции, web-stream)
- 2.3. Разнообразяване формите на присъствени обучения (работни срещи, кръгли маси, стажове и други)
- 2.4. Засилване използването на ИТ в обученията и съчетаване на присъствено с он-лайн обучения
- 2.5. Акцент върху етапа на *предварителна подготовка на участниците в обученията* с цел по-цялостно и рационално използване на ресурсите за обучение (например използване на материали, публикации и бази данни)
- 2.6. Развитие и разнообразяване на формите за чуждоезиково обучение и обучение в Европа и чужбина.

3. Целеви групи

- 3.1. Разширяване на успешната практика за провеждане на обученията за смесени („свързани“) аудитории и от смесени преподавателски екипи
- 3.2. По-пълно обхващане на съществуващи целеви групи (административни ръководители, обща съдебна администрация, съдебни и прокурорски помощници, магистрати с определена специализация, служители на МП, съдебни изпълнители и съдии по вписванията и други)
- 3.3. Анализиране на необходимостта и възможностите за обхващане на нови целеви групи (съдебни заседатели, съдебни експерти, съдебни преводачи и други)

**Стратегическа ос 3: СЪЗДАВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА НОВИ ПРОДУКТИ И
УСЛУГИ**

1. Разширяване на **проучвателната и изследователската** дейности
2. Засилване на **публикационната** дейност
3. Разширяване на разнообразието от **информационни продукти и услуги**

4. Създаване и развитие на среда за укрепване и развитие на професионалните мрежи от магистрати и съдебни служители
5. Предлагане на учебни програми и образователни услуги , осигурявани съвместно с външни (национални и международни) партньори

Стратегическа ос 4: РАЗВИТИЕ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ И МЕЖДУНАРОДНИТЕ ОТНОШЕНИЯ КАТО РЕСУРС ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА

1. Развитие на институционалните и международните отношения като:
1.1 Възможности за привличане на ресурси за разширяване и повишаване качеството на образователните услуги и информационната дейност;
1.2 Мрежа за устойчиво развитие на НИП;
1.3 Възможности на НИП да споделя и разпространява опит , експертиза, добри практики.
2. Развиване на мрежата от партньорства в страната и чужбина за съвместно осъществяване на дейности
3. Подпомагане на партньорски организации в страната и чужбина за изграждане на експертен и институционален капацитет / износ на експертиза за предлагане на качествени услуги в сферата на (съдебното) обучение.
4. Засилване на сътрудничеството и съвместната работа с университети и други центрове за обучение с цел предоставяне на разнообразни и качествени образователни програми, информационни и други услуги.

Стратегическа ос 5: ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОРГАНИЗАЦИЯТА (НИП) И РАЗВИТИЕ НА ЕКСПЕРТНИЯ И АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

1. Обосноваване и изпълнение на дългосрочна програма за организационно развитие , насочена към устойчиво повишаване на качеството на организацията.
2. Формиране и реализиране на цялостна съвременна политика за хората в НИП, насочена към: непрекъснато учене и повишаване на квалификацията; поемане на отговорност, участие в нововъведения и проекти за подобрения; засилване на мотивацията за отлични резултати.
3. Привеждане на организационно-управленската структура на НИП в съответствие с актуалните цели и задачи на Института, с нормативните изисквания и препоръки на одитните органи.
4. Реализиране на целенасочени подобрения в управленските и работните процеси с цел подобряване на съгласуваността в поведението на хората и звената и пълноценното използване на ресурсите на организацията. Внимание към подобряване на вътрешната и външната комуникация.
5. Избор на адекватен за нуждите на НИП модел за управление на качеството. Подготовка за внедряване на система за управление на качеството и нейното сертифициране.

ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

1. Механизъм за сътрудничество и оценка (МСО)
 - 1.1. Доклади на Европейската комисия (ЕК) по МСО
http://ec.europa.eu/cvm/index_bg.htm
 - 1.2. Пътна карта за 2014 г. за изпълнение препоръките от доклада на ЕК от м. януари 2014 г. в рамките на МСО
 - 1.3. Мерки на ВСС по делата, наблюдавани от ЕК
2. Основни документи за новия програмен период (2014-2020)
 - 2.1. Позиция на ЕК по Споразумението за партньорство
http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/pdf/partnership/bg_position_paper.pdf
 - 2.2. Проект на Споразумението за партньорство
<http://2020.europe.bg/page.php?c=10&d=28> <http://www.eufunds.bg/en/pubs/6357>
 - 2.3. Първи цялостен вариант на Оперативна програма „Добро управление“
<http://2020.europe.bg/page.php?c=14&d=29>
3. Оценка на Стратегията за продължаване на съдебната реформа в условията на пълноправно членство в ЕС
<https://mjs.bg/107/>
4. Преглед на съдебната реформа 2013 г.
http://www.bili-bg.org/cdir/bili-bg.org/files/Pregled_na_sydebnata_reforma_v_Bulgaria_2013.pdf
5. Съдебното информационно табло на ЕК (2013 и 2014)
http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/com_2014_155_en.pdf
6. Европейски документи в областта на съдебното обучение
 - 6.1. COM (2011) 551 Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета "Изграждане на доверие в правосъдието в целия ЕС. Ново измерение на европейското съдебно обучение".
<http://www.parliament.bg/bg/eudocs/ID/17815>
 - 6.2. 2012/2575(RSP) Резолюция на Европейския парламент от 14 март 2012 относно съдебното обучение
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P7-TA-2012-0079+0+DOC+PDF+V0//BG>
 - 6.3. COM(2014) 144 final Съобщение на Комисията от 11 март 2014
http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/com_2014_144_en.pdf
 - 6.4. Стратегически план на EMCO за 2014-2020
 - 6.5. Доклад на ЕК за добрите практики в съдебното обучение
http://ec.europa.eu/justice/events/judicial-training-2014/index_en.htm
7. Проучване на нуждите / серия срещи на НИП с основните партньори от съдебната власт и сектор „Правосъдие“ (октомври 2013 – януари 2014)
8. Стратегическо планиране – модел на Хей груп – Институт по публична администрация – България.
9. Обща рамка за оценяване на организациите в сферата на публичната администрация (CAF).